

Savjeti budućem premijeru

Milanoviću, oprezno birajte model socijaldemokracije

Upalila se crvena lampica i gori punim sjajem. Nema žute, nema zelene. Što nije dobro za Hrvatsku. Na lijevoj koalicijski sada je velika i najveća odgovornost. Što se tiče gospodarstva, dobro bi bilo da Zoran Milanović poslušne vrsnog Večernjakova kolumnista Gorka Držuću. A što se tiče moguće osvete svojim protivnicima, neka se

drži etičko dostojanstva zastupnika Ivana Grubišića i tako izbjegne napast gaženja ljudskih sudbina. Čak i među onima koju su "krivci" za sva dosadašnja društvena zla. Koji model socijaldemokracije izabrati: možda model nordijskih zemalja? No dvojim jesmo li mi za taj oblik spremni. Zato oprezno i s mjerom! Mladenko Spahija, Zagreb

NAJVIŠE JE KORUMPIRANO PRAVOSUDE. SMATRA 57% GRADANA HRVATSKE

**Na današnji dan
Međunarodni dan borbe protiv korupcije**

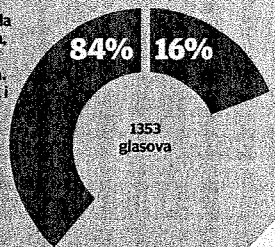
Opća skupština Ujedinjenih naroda 2003. godine proglasila je 9. prosinca Međunarodnim danom borbe protiv korupcije kako bi se istaknuo problem korupcije i uloga UN-a u suzbijanju i borbi protiv korupcije. Među prvim potpisnicima bila je i Hrvatska, koja je, kao 14. zemlja, UN-ovu konvenciju ratificirala 4. veljače 2005.

Anketa

Treba li karlovačka škola odgovarati za propust u slučaju zlostavljanja?

Dvojica učenika držala su nesretnog dječaka, a treći ga je pokušao silovati nogom stolca. Trojka je maltretirala i druge dake.

DA
NE

**Pogled s
Manhattana**

piše Jadranka Jureško-Kero

**Brammertz gubi
moć nad Hrvatskom!**

Glavni haaski tužitelj Serge Brammertz očito nije detaljno pročitao statut ad hoc suda u kojem radi jer ondje ne stoji da je njemu po funkciji dopušteno miješanje u događanja na unutarnjopolitičkoj sceni Republike Hrvatske. Stoga pristojnosti i lijepom ponašanju uvježbane diplomate u Ujedinjenim narodima neugodno iznenađuje što se Brammertz, podnoseći u srjedu navečer izvješće Vijeću sigurnosti u New Yorku, "usudio" ukoriti visoke hrvatske dužnosnike za njihovo ponašanje. Neki kažu nije imao nijednu primjedbu na našu suradnju s Haagom pa mu to očito nije odgovaralo. Iako nije naveo imena, prema njegovoj procjeni inkriminiranih hrvatskih političara poznato je da je za "glorifikaciju ponašanja iz ratnog razdoblja i dovođenje u pitanje vrijednosti rada ICTY-ja" na East Riveru "ogovarao" Jadranku Kosor i predsjednika Josipovića. Zabrinuo ga je i zakon o ništetnosti optužnica za ratne zločine koje je podigla Srbija protiv hrvatskih građana i opet je zaboravio da nema ovlasti komentirati zakone donesene demokratskim glasovanjem u parlamentu demokratske Hrvatske. U Vijeću sigurnosti dobro znaju da Brammertzova izvješća više ne mogu usporiti put naše zemlje u EU, a mnogima je poznata i tužiteljeva taština koja je osjetljiva na novinarske kritike i koja ga tjera da se ne drži diplomatskih dogovora (navodno je prije sjednice VS-a obećao da neće ništa negativno reći o Hrvatskoj), a onda je pogazio riječ. To je poznato da je i njemu, kao i mnogim drugim djelatnicima suda, rad u Haagu moguća otkočnoa daska za nastavak neke druge dobro plaćene pozicije. Brammertzova prethodnica Carla del Ponte dobila je veleposlaničku funkciju, a da nije bilo uhićenja Ante Gotovine, vjerojatno bi bila u mirovini u švicarskim Alpama. Brammertz hvali Srbiju i divi se njezinoj suradnji s Haagom jer je izručila Mladića i Hadžića te tako sebi otvorila put prema Bruxellesu, a njemu prema "pozitivnoj ocjeni za rad u Tužiteljstvu". Brammertzove prigovore nije prešutio hrvatski veleposlanik pri UN-u Ranko Vilić koji je

**Ako se generala
Gotovinu osudi za
prekomjerno
granatiranje to bi se
moglo dogoditi i
mirovnjacima**

na sjednici VS-a komentare o našim dužnosnicima nazvao neprimjerenima i odbacio ih. Na East Riveru poznato je da Brammertza boli činjenica da je predsjednik Josipović kao priznati pravni stručnjak upitnim nazvao profesionalne doseg haaskog tužiteljstva i suda te poručio da ondje "sjede krivi ljudi", a to je odjeknulo u međunarodnoj zajednici. Veleposlanik Vilić u reagiranju pred Vijećem sigurnosti, a to znači "pred cijelim svijetom", rekao je da se moraju ozbiljno razmotriti posljedice mogućih presuda u Haagu zbog kojih će u budućnosti biti otezan pravovolan rad međunarodnih organizacija za očuvanje mira i NATO-a. To znači da se, ako se generala Gotovinu osudi za prekomjerno granatiranje, ni jedna druga članica mirovnih misija ili NATO-a neće usuditi poslati svoje vojnike u ratna područja jer bi svaki od njih potencijalno mogao završiti u Haagu! Takve presude zapravo ruše koncept međunarodne sigurnosti i postavljaju neke nove standarde pa bi o tome ozbiljno trebali razgovarati relevantni svjetski stručnjaci pa i političari, a ne "sudbini svijeta" prepunosti makijavelističkim djelatnicima Haaskog suda. Mnogi zaboravljaju da je tu važnu činjenicu spomenuo i Josipović u jesenskom govoru na Općoj skupštini. Čuli su je svi centri moći u svijetu, a Brammertz je jedini, ili na nagovor nekih od njih, zaključio da treba reagirati. I zbog svoje kože!

U povodu

Piše Anabela Abreu,

šefica Ureda Svjetske banke za Bosnu i Hercegovinu

**Krajnje vrijeme
za akciju u BiH**

Ekonomska rast u Europi i ostatku svijeta će, vjerojatno, biti mnogo manji nego što je itko očekivao još prije samo nekoliko mjeseci. Učinci će se vrlo snažno osjetiti u Bosni i Hercegovini te se zemlja treba pripremiti. To znači da, kako političke vode, tako i socijalni partneri trebaju nadvladati ključne političke razlike da bi se izgradila jedinstvena fronta u borbi protiv mogućih učinaka krize. Evo što najvjerojatnije slijedi ako ne uspiju nadvladati razlike. Smanjiti će se izvoz. Domaći ekonomski rast će se usporiti i vladini prihodi opasti. Pristup financiranju će biti značajno otežan. Kad se prihodi smanje, Vlada će imati vrlo malo opcija za financiranje svojih rashoda. Povećanje poreza u recesiji nije atraktivna opcija, a i inače stopa socijalnih doprinosa su već toliko velike da su mnogi radnici i tvrtke napustili formalnu ekonomiju i ne plaćaju ih nikako. Vlada će biti prisiljena pokušati se zadužiti da pokrije svoj rastući deficit. Ali lokalna tržišta kapitala su vrlo slaba. Bosna i Hercegovina se u velikoj mjeri oslanja na strane izvore financiranja iz bankarskog sustava. Međutim, financiranje od stranih banaka će biti vrlo teško dobiti u budućnosti. Kriza koja se razvija u Europi je u osnovi kriza suverenog duga koja prijeti upravo onim bankama koje su do sada pružale financiranje. Talijanske banke, na primjer, imaju potraživanja u BiH koja iznose približno 20 posto BDP-a BiH. Sada one imaju u svojim problemima, i neće se htjeti dodatno izlagati u BiH. Središnja banka

Austrije je upravo naredila svojim bankama da prestanu davati zajmove zemljama izvan Europske unije, osim iz sredstava domaćih depozita u tim zemljama. I druge zemlje u regiji se suočavaju sa sličnim vanjskim izazovima, ali one poduzimaju korake da se zaštite. Makedonija je nedavno iskoristila mogućnost nove kreditne linije od MMF-a te ugovorila kreditnu garanciju sa Svjetskom bankom. Srbija je završila seriju stand-by aranžmana s MMF-om i sada počinje novu. Srbija je također dobila kreditnu garanciju od Svjetske banke. Druge zemlje u regiji su sklopile slične aranžmane, a nekoliko njih, uključujući Crnu Goru i Srbiju, izdale su euro-obveznice da bi povećale svoje financijske rezerve. Ove pripreme ne predstavljaju samo pribavljanje financijskih sredstava. Sklapanje ovih aranžmana uključuje određene teške političke odluke i reforme. Ali te su zemlje pokazale da su ih sposobne provesti. Imajući u vidu ovakvu sliku, bilo je posebno razočavajuće što Fiskalno vijeće BiH na svojoj sjednici od 22. studenoga 2011. opet nije uspjelo dogovoriti makroekonomski okvir za 2012. To je bilo od kritičnog značaja da bi se dobio pristup financiranju od Europske komisije, MMF-a i Svjetske banke - tri, od rapidno smanjujućih izvora financiranja koji još uvijek ostaju na raspolaganju u ovom kritičnom vremenu. Bez postizanja dogovora i ova tri izvora će iščeznuti. Poteškoće u postizanju dogovora ne leže u cjelosti u političkim razlikama između države i entitetskih vlasti. Svakako da postoje tenzije oko raspodjele sredstava i nadležnosti između različitih razina vlasti. Ali postoji još jedan fundamentalniji, i u osnovi politički problem, koji uključuje socijalne partnere. BiH ima moćne skupine predstavnika interesa pojedinih segmenata populacije. To je ne čini jedinstvenom. Sve zemlje imaju interesne skupine i to je zapravo dio zdrave demokracije. Međutim, u BiH zahtjevi tih skupina iz javne blagajne nisu na odgovarajući način usuglašeni putem efektivnog političkog procesa, što rezultira time da je administracija preglomazna i da su proračunske obveze veće nego što zemlja može pružiti. Ukupna izdvajanja za plaće u javnom sektoru su daleko veća nego u bilo kojoj drugoj zemlji u regiji. Mirovine branitelja i vojske su velikodušnije nego što zemlja može pružiti. Broj korisnika invalidskih mirovina je jako velik u usporedbi s drugim zemljama. Potrebno je izvršiti restrukturiranje sustava naknada

da bi se omogućila u većoj mjeri provedba imovinskog cenzusa, da bi se ograničena javna sredstva usmjerila na one koji su istinski ugroženi i da bi se izbjeglo destimuliranje radnika za uključivanje u formalnu ekonomiju. Postojeće politike nisu održive i problem će vjerojatno eskalirati do krajnjih granica u sljedećim mjesecima, kako vanjski faktori budu vršili dodatni pritisak na ove stavke u kojima se ogledaju slabosti internih politika. Nesposobnost ograničavanja zahtjeva će dovesti do enormnog povećanja proračunskih deficita. Te će deficite biti teško financirati. Gomilati će se dugovi. Sve više će se primjenjivati sustav koeficijenta isplate ili racionalizacije, koji je već nategnut do krajnjih granica, a što je u svakom slučaju nezgrapno i neučinkovit instrument. Socijalni partneri će se opet obratiti sudu, stvarajući dalje proračunske obaveze koje se ne mogu ispuniti. U određenom trenutku sustav će se u potpunosti slomiti, s posljedicama koje je teško predvidjeti i neugodno zamisliti. Ne mora biti ovako. Međutim, da bi budućnost bila bolja, morat će se ostvariti istinski napredak na političkom frontu. Entitetske i državne vlasti će morati doći do senzibilnog i trajnog kompromisa o raspodjeli prihoda i nadležnosti, a sve vode, uključujući i vode socijalnih partnera, trebaju smoci hrabrošću da otvoreno iznesu svojim članovima potrebu provođenja značajnih reformi i svođenja kolektivnih zahtjeva u okviru koji se uklapaju u fiskalnu realnost.